

Vjesnik Вісник

Broj 111, 5/2026. / Номер 111, 5/2026.

ISSN 1847-327X

ukrajinske zajednice u Hrvatskoj

української громади в Хорватії

ЦИФРОВА ПЛАТФОРМА «ДОДОМУ»

Шановна українська громада!

Міністерство соціальної політики України в межах реалізації державної політики щодо збереження зв'язку з громадянами України, які перебувають за кордоном, а також створення умов для їхнього добровільного повернення в Україну, здійснює роботу над створенням цифрової платформи «Додому».

Платформа покликана стати інформаційно-навігаційним ресурсом для громадян України, які перебувають за кордоном або розглядають можливість повернення в Україну. На ній планується розміщення перевіреної інформації про державні та інші

сервіси, програми підтримки, можливості територіальних громад, а також про організації та осередки, діяльність яких спрямована на підтримку українців за кордоном.

Особлива увага приділятиметься організаціям, які сприяють реалізації прав та інтересів громадян України, підтримують зв'язок з Україною, збереження української ідентичності, а також надають освітні, культурні, соціальні, правові, гуманітарні, інформаційно-консультаційні та інші послуги.

У зв'язку з цим запрошуємо долучитися до формування інформаційного наповнення Платформи шляхом заповнення анкети за посиланням: <https://forms.gle/Qicjn9ftR5pcAe269>

У разі виникнення технічних питань щодо заповнення анкети можна звертатися до проєктної менеджерки громадської організації «Технології прогресу» Анни Семаєвої (тел.: +38 067 530 90 27).

Будемо щиро вдячні за Вашу участь!

Посольство України в Республіці Хорватія

IMPRESUM:

Izdavač: Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske
Видавець: Українська громада Республіки Хорватія
Vijeće Europe 204, 32 000 Vukovar
e-mail: ukrajinskazajednica.hr@gmail.com
MB: 2331748 ; OIB: 35971824466
Žiro račun: PBZ HR4823400091110579040

Uredništvo Vjesnika:
Svetog Roka 53A, 31 000 Osijek
Tel: 098/ 1933-288
e-mail: vjesnikuz@gmail.com
ISSN 1847-327X
“Vjesnik” izlazi devet puta godišnje

Naklada: 1000 primjeraka
Tisak: Grafika d.o.o., Strossmayerova 295, 31 000 Osijek

За видавця: Владо Карешин
Za izdavača: Vlado Karešin
Головна редакторка: Оксана Мартинюк
Glavna urednica: Oksana Martinjuk

Редакція:
Борис Гралюк, Микола Застрижний, Іван Семенюк,
Віктор Камінський, Оксана Стурко, Тетяна Рамач

Uredništvo:
Boris Graljuk, Nikola Zastrižni, Ivan Semenjuk,
Viktor Kaminskyj, Oksana Sturko, Tetjana Ramač
Коректорка хорватської мови: Нівес Романек
Lektorica hrvatskog jezika: Nives Romanjek
Дизайн та комп'ютерна верстка: Антонія Буруш
Dizajn i kompjuterski prijelom: Antonia Buruš

Novosti iz djelatnosti Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske

- 4 UOČI LIPOVLJANSKIH SUSRETA 2026 SAVJET POSJETILA DELEGACIJA ORGANIZACIJSKOG ODBORA
- 4 «ХОРВАТІЯ ДОПОМАГАЄ»: ТИСЯЧА УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ ОТРИМАЛИ ВІДПОЧИНОК І ПІДТРИМКУ
- 7 „HRVATSKA POMAŽE”: TISUĆU UKRAJINSKE DJECE DOBILO ODMOR, PODRŠKU I NADU
- 9 U ZAGREBU PREDSTAVLJENA KNJIGA ZDENKA HERCEGA „SIN, PRIČA O TONIJU“
- 10 U ХОРВАТІЇ ВІДЗНАЧИЛИ 170-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ІВАНА ФРАНКА

Djelatnost naših društava

- 12 У РІЄЦІ ВІДБУВСЯ ЮВІЛЕЙНИЙ ДЕСЯТИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ ПІСНІ, МУЗИКИ, ТАНЦЮ ТА ХУДОЖНЬОГО МИСТЕЦТВА
- 14 VEČER UKRAJINSKOG JEZIKA I KULTURE U PETROVCIMA
- 15 ДНІ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ У ВУКОВАРІ
- 17 KANIŽA OBIJEŽILA 20. VEČER POSVEĆENU TARASU ŠEVČENKU
- 18 У СЛАВОНСЬКОМУ БРОДІ ВІДБУВСЯ VII ОГЛЯД ХОРОВИХ КОЛЕКТИВІВ
- 20 U SLAVONSKOM BRODU ODRŽANA VII. SMOTRA ZBOROVA
- 22 ОСВІТНЬО-КУЛЬТУРНА ЕКСКУРСІЯ ДО ЛІПІКА: УКРАЇНСЬКІ СЛІДИ В ХОРВАТСЬКОМУ ПРОСТОРИ
- 23 «ПІСНІ П'ЯТИ СТОЛІТЬ»
- 25 СВЯТО УКРАЇНСЬКОЇ ТВОРЧОСТІ ТА ЄДНОСТІ У СПЛІТІ
- 26 МИСТЕЦТВО, ЩО ОБ'ЄДНУЄ СВІТИ
- 27 22. FESTIVAL UKRAJINACA „KALINA” U SREMSKOJ MITROVICI
- 28 ПОКАЗ УКРАЇНСЬКОГО ФІЛЬМУ «ТИ — КОСМОС» У СПЛІТІ

Čuvajmo vjeru i duhovne tradicije

- 29 TIJELOVSKA PROCESIJA U SLAVONSKOM BRODU
- 31 SVETA LITURGIJA U DOMU OBITELJI BERKETA
- 32 PROSLAVA CRKVENOG GODA ŽUPE SVETOGA ANTUNA PADOVANSKOG U PODVINJU

Povijesne ličnosti Ukrajine

- 34 170-РІЧЧЯ ВІД НАРОДЖЕННЯ ІВАНА ЯКОВИЧА ФРАНКА
- 35 КАЗКОВИЙ СВІТ «ПЕТРИКІВКИ» НА УРОКАХ РІДНОЇ МОВИ

NA NASLOVNOJ STRANICI: Obilježavanje 170. obljetnice rođenja ukrajinskog književnika, prevoditelja, znanstvenika Ivana Franka. "Dani Ivana Franka u Lovranu".

NA ZADNJOJ STRANICI: Međunarodna manifestacija "Susreti zborova" u Slavonskom Brodu.

UOČI LIPOVLJANSKIH SUSRETA 2026 SAVJET POSJETILA DELEGACIJA ORGANIZACIJSKOG ODBORA

Predsjednik Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske Tibor Varga 17. lipnja 2026. godine održao je u prostorijama Savjeta radni sastanak s predsjednikom i delegacijom Organizacijskog odbora Lipovljanski susreti 2026. Centralna kulturna manifestacija nacionalnih manjina Lipovljanski susreti već je dugi niz godina pod pokroviteljstvom Vlade Republike Hrvatske sufinancirana putem Savjeta za nacionalne manjine što ukazuje na neprocjenjiv značaj njegovanja nacionalnog i kulturnog identiteta manjina u Republici Hrvatskoj.

Trodnevna kulturno – umjetnička manifestacija Lipovljanski susreti 2026 održat će se u Općini Lipovljani u periodu od 28. – 30. kolovoza 2026. godine. Zemlja partner je Ukrajina.

Raznolikim kulturno-umjetničkim, izložbenim, glazbenim, folklornim i gastro programom približit će se široj javnosti

multikulturalnost i bogatstvo različitosti kulturne autonomije nacionalnih manjina. Posjetioce i ove godine očekuje oseban i šarolik program centralne manifestacije kulturnog stvaralaštva nacionalnih manjina Republike Hrvatske.

Sastanku su prisustvovali Tibor Varga, predsjednik Savjeta, Vladimir Bilek saborski zastupnik za češku i slovačku nacionalnu manjinu, Nikola Horvat, općinski načelnik Općine Lipovljani ujedno i predsjednik Organizacijskog odbora za Lipovljanske susrete 2026, Josip Krajči, predsjednik Matice slovačke Lipovljani, Ivan Doležal, predstavnik Češke besede Općine Lipovljani, Mirko Fedak, predsjednik Kulturno-prosvjetnog društva Ukrajinaca Karpati Lipovljani i Josipa Marković, savjetnica u Stručnoj službi Savjeta.

*Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske
19.6.2026.*

«ХОРВАТІЯ ДОПОМАГАЄ»: ТИСЯЧА УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ ОТРИМАЛИ ВІДПОЧИНОК І ПІДТРИМКУ

Товариство «Хорватія допомагає» під керівництвом професорки Джурджі Адлешич і цього року продовжує реалізацію гуманітарних проєктів для українських дітей, які постраждали внаслідок війни. Від початку своєї діяльності у 2022 році організація досягла важливої позначки: у межах програм міжнародної допомоги в Хорватії оздоровлення та психологічну реабілітацію пройшли вже тисяча дітей з України.

На початку цього року група дітей українських військовослужбовців і поліцейських уже відпочивала в Загребі, де їх гостинно прийняла Поліцейська академія. Нещодавно до Хорватії прибула й друга група — діти-сироти з Вінниччини, зокрема із Шаргорода. Це хлопчики та дівчатка віком від 9 до 14 років, чий батьки загинули, зникли безвісти, перебувають у полоні або стали особами з інвалідністю внаслідок війни.

Відпочинок українських дітей у Новому Винодольському став можливим завдяки співпраці товариства

«Хорватія допомагає» та організації Caritas Spes Україна. Від початку повномасштабного російського вторгнення Caritas Spes Україна активно співпрацює з Хорватським Карітасом, реалізуючи численні гуманітарні проєкти на підтримку постраждалого населення. Одним із найуспішніших прикладів такої взаємодії став проєкт «Термінова допомога вразливим біженцям з України в Республіці Хорватія», реалізований за підтримки Catholic Relief Services (CRS). До його втілення долучилися єпархіяльні та архієпархіяльні Карітаси з усієї країни.

Саме завдяки цій співпраці в Рієці було відкрито Центр розвитку та інтеграції Святого Віта, який став важливим осередком підтримки українців у Хорватії. Спільна діяльність товариства «Хорватія допомагає», Caritas Spes Україна, Хорватського Карітасу та Карітасу Рієцької архієпархії є яскравим прикладом міжнародної солідарності й ефективної допомоги дітям, які постраждали від війни.

Під час перебування в Хорватії діти не лише відпочивали на узбережжі Адриатичного моря, а й знайомилися

з культурою та традиціями країни. Для них підготували насичену пізнавальну й розважальну програму, яка поєднувала екскурсії, творчі заняття та активний відпочинок.

У Новому Винодольському дітей зустріли представниця товариства «Хорватія допомагає» Крістіна Смільчич, педагогиня та перекладачка професорка Тетяна Кочнева Рамач, член клубу «Малі олімпійці» Борна Джерич, а також професорка Ясна Предрагович, відповідальна за творчі майстерні та анімаційні програми.

Щоденні купання в Адріатичному морі, свіже морське повітря та безтурботна атмосфера сприяли не лише фізичному оздоровленню дітей, а й їхньому емоційному відновленню. Особливе враження на юних гостей справила морська подорож на острів Крк до старовинного містечка Врбник, яке вважають колискою хорватської писемності. Захоплення викликала прогулянка вузькими середньовічними вуличками, серед яких — знаменита вулиця Кланчич, одна з найвужчих у світі.

Незабутньою стала й поїздка до Рієки. Разом із професійним гідом діти ознайомилися з історичним центром міста та відвідали кафедральний собор Святого Віта, де їх зустрів архієпископ Рієки Мате Узинич. Вітаючи українських гостей, він наголосив, що подібні проекти допомагають дітям хоча б на певний час забути про трагічні наслідки війни, повернути відчуття радості та надії.

«Сподіваюся, що такі проекти допоможуть нам усім активніше говорити "ні" війні та "так" миру», — зазначив архієпископ.

Після відвідин собору діти завітали до Центру розвитку та інтеграції Святого Віта, де для них підготували спеціальну культурно-мистецьку програму.

Найемоційнішим став останній день перебування в Хорватії. Діти та їхні супроводжувачі щиро дякували організаторам за гостинність, турботу, цікаві екскурсії, творчі заняття й атмосферу доброзичливості, якою вони були оточені протягом усього відпочинку.

Слова вдячності лунали на адресу всіх, хто долучився до реалізації проекту, а насамперед — невтомної команди товариства «Хорватія допомагає» на чолі з Джурджею Адлешич. Саме завдяки таким ініціативам діти, чиє життя назавжди змінила війна, отримують не лише можливість відпочити й відновити сили, а й найважливіше — відчуття підтримки, безпеки та людської солідарності.

Дякуємо, Хорватіє!

Тетяна Рамач

„HRVATSKA POMAŽE”: TISUĆU UKRAJINSKE DJECE DOBILO ODMOR, PODRŠKU I NADU

Udruga „Hrvatska pomaže“, na čelu s prof. Đurđom Adlešić, i ove godine nastavlja provoditi humanitarne projekte namijenjene ukrajinskoj djeci pogođenoj ratom. Od početka programa 2022. godine ostvaren je značajan rezultat – tisuću djece iz Ukrajine boravilo je u Hrvatskoj na oporavku te dobilo potrebnu psihološku podršku i rehabilitaciju. Početkom godine u Zagrebu je već boravila skupina djece pripadnika oružanih snaga i policije, koju je ugostila Policijska akademija. Nedavno je u Hrvatsku stigla i druga skupina – djeca bez roditeljske skrbi iz Vinjičke oblasti, među kojima i djeca iz grada Šargoroda. Riječ je o dječacima i djevojčicama u dobi od 9 do 14 godina čiji su roditelji poginuli, nestali, nalaze se u zarobljeništvu ili su zbog ratnih posljedica postali osobe s invaliditetom.

Boravak djece u Novom Vinodolskom organiziran je zahvaljujući suradnji udruge „Hrvatska pomaže“ i organizacije Caritas Spes Ukrajina. Od početka ruske agresije na Ukrajinu, Caritas Spes Ukrajina intenzivno surađuje s Hrvatskim Caritasom na provedbi brojnih humanitarnih projekata za pomoć stradalom stanovništvu. Jedan od najuspješnijih primjera te suradnje bio je projekt „Hitna pomoć ranjivim izbjeglicama iz Ukrajine u Republici Hrvatskoj“, proveden uz potporu organizacije Catholic Relief Services (CRS). U njegovoj provedbi sudjelovali su biskupijski i nadbiskupijski Caritasi diljem Hrvatske. Zahvaljujući toj suradnji u Rijeci je otvoren Centar za razvoj i integraciju svetog Vida koji je postao važno mjesto podrške i integracije ukrajinskih državljana u Hrvatskoj. Zajednički rad udruge „Hrvatska pomaže“, Caritasa Spes Ukrajina, Hrvatskog Caritasa i Caritasa Riječke nadbiskupije primjer je međunarodne solidarnosti i učinkovite pomoći djeci pogođenoj ratnim stradanjima.

Tijekom boravka u Hrvatskoj djeca nisu samo uživala u odmoru na jadranskoj obali, već su imala priliku upoznati hrvatsku kulturu, povijest i tradiciju. Za njih je pripremljen bogat edukativni i zabavni program koji je obuhvaćao izlete, kreativne radionice i različite sportsko-rekreativne aktivnosti. U Novom Vinodolskom dočekali su ih predstavnica udruge „Hrvatska pomaže“ Kristina Smiljčić, pedagoginja i prevoditeljica prof. Tetjana Kočnjeva Ramač, član Kluba „Mali olimpijci“ Borna Đerić te prof. Jasna Predragović, zadužena

za kreativne radionice i animacijske programe. Svakodnevno kupanje u Jadranskom moru, svježi morski zrak i bezbrižno okruženje pridonijeli su ne samo fizičkom oporavku djece nego i njihovoj emocionalnoj stabilizaciji i osjećaju sigurnosti. Poseban dojam na mlade goste ostavio je izlet brodom na otok Krk i posjet slikovitom Vrbniku, jednom od najstarijih mjesta na otoku i simbolu hrvatske glagoljaške baštine. Oduševljenje je izazvao obilazak uskih srednjovjekovnih uličica, među kojima se nalazi i poznata ulica Klančić, jedna od najužih u svijetu. Nezaboravan je bio i posjet Rijeci. Uz stručno vodstvo djeca su razgledala povijesnu jezgru grada te posjetila Katedralu svetoga Vida, gdje ih je primio riječki nadbiskup Mate Uzinić. Pozdravljajući goste iz Ukrajine, nadbiskup je istaknuo kako ovakvi projekti djeci pružaju priliku da barem nakratko zaborave ratne traume te ponovno osjete radost, sigurnost i nadu. „Nadam se da će ovakvi projekti potaknuti

sve nas da još glasnije kažemo ‘ne’ ratu, a ‘da’ miru“, poručio je nadbiskup. Nakon posjeta katedrali djeca su obišla Centar za razvoj i integraciju svetog Vida, gdje je za njih pripremljen poseban kulturno-umjetnički program.

Posebno emotivan bio je posljednji dan njihova boravka u Hrvatskoj. Djeca i njihovi pratitelji zahvalili su organizatorima na toplom gostoprimstvu, brizi, zanimljivim izletima, kreativnim radionicama i prijateljskoj atmosferi koja ih je pratila tijekom cijelog programa. Riječi zahvale upućene su svima koji su sudjelovali u provedbi projekta, a osobito prednom timu udruge „Hrvatska pomaže“ predvođenom prof. Đurđom Adlešić. Upravo zahvaljujući ovakvim inicijativama djeca čije je živote obilježio rat ne dobivaju samo priliku za odmor i oporavak, već i ono najvažnije – osjećaj podrške, sigurnosti i ljudske solidarnosti.

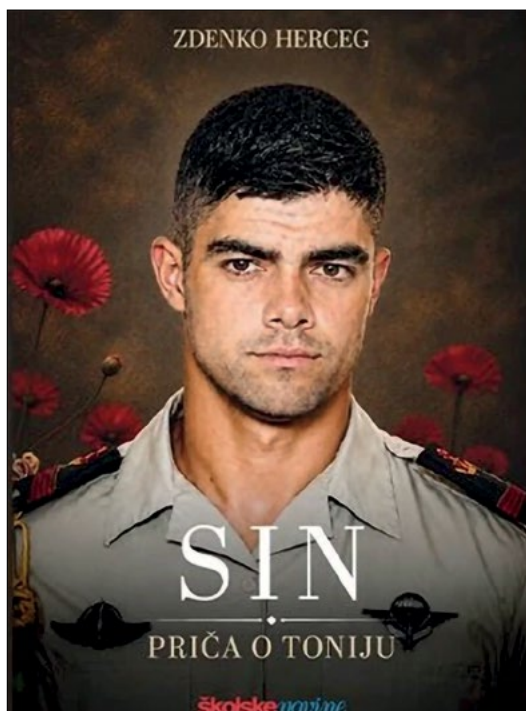
Hvala ti, Hrvatska!

Tetjana Ramač

U ZAGREBU PREDSTAVLJENA KNJIGA ZDENKA HERCEGA „SIN, PRIČA O TONIJU“

Otac sina poginulog u Ukrajini: Nije izgubio život, dao ga je za druge

Knjiga „Sin - Priča o Toniju“ autora Zdenka Hercega, posvećena njegovu sinu Toniju Hercegu, hrvatsko-francuskom dragovoljcu poginulom u Ukrajini, predstavljena je u srijedu u Velikoj dvorani Školske knjige u Zagrebu. Novo izdanje Školskih novina donosi priču o Toniju Hercegu, koji je 6. svibnja 2025. poginuo u blizini Harkiva štiteći ranjene suborce tijekom napada drona. Riječ je o djelu koje nadilazi okvire klasične biografije te postaje priča o obitelji, identitetu, korijenima, ljubavi i vrijednostima koje oblikuju životne izbore.

Autor knjige rekao je kako je rukopis nastajao iz potrebe da sačuva trag o životu svoga sina i svjedočanstvima ljudi koji su s njim dijelili životni put.

- Moja hipoteza je bila ljubav, a rezultati su bila sjećanja, kazao je Herceg, uspoređujući proces nastanka knjige sa znanstvenim radom kojim se bavi tijekom profesionalne karijere molekularnog biologa. Dodao je kako mu pisanje nije bilo lako, no da je tijekom rada na knjizi ponovno potvrdio životno iskustvo da ništa vrijedno ne dolazi lako. Govoreći o strukturi knjige, istaknuo je da nije želio započeti priču rođenjem svoga sina, nego korijenima obitelji. Zbog toga se vraća generacijama unatrag, opisujući pretke i hercegovački kraj iz kojeg obitelj potječe. Prisjetio se i trenutka kada je njegov sin odlučio pridružiti se obrani Ukrajine nakon što je šest mjeseci proveo u Poljskoj kao instruktor u sklopu NATO-ove misije obuke ukrajinskih vojnika.

- Znao sam da bi tražiti od njega da ne ode u Ukrajinu bilo kao tražiti od Neretve da teče uzbrdo. To više ne bi bio Toni, rekao je autor.

- Sjećanje živi ako se dijeli, zaključio je Herceg.

Urednik knjige Žarko Ivković ocijenio je da je riječ o djelu koje je nadmašilo njegova početna očekivanja. Kazao je da je rukopis otvorio očekujući dokument o životu i pogibiji Tonija Hercega, a pronašao književno uvjerljiv i vrlo snažan tekst.

- Bol je prisutna na svakoj stranici, ali autor je nikada ne izlaže kako bi ostvario učinak. Ovdje nema patetike ni manipulacije osjećajima. Postoji samo duboka potreba da se ispriča jedan život i sačuva jedno sjećanje, rekao je Ivković. Prema njegovim riječima, knjiga nije prvenstveno ratna literatura, premda je rat njezin okvir, nego priča o čovjeku, karakteru, odanosti, odgovornosti i dužnosti.

- Ovo nije samo knjiga oca koji je izgubio sina kojeg ne želi prepustiti zaboravu, ovo je jedno književno djelo koje govori i o jednoj našoj iseljeničkoj obitelji, njezinim tegobama, životu u tuđini, odgajanju djece, njihovim putevima. Istodobno ovo je priča o idelima, borbi za slobodu, rekao je Božo Skoko, recenzent knjige.

Prisutnima su se obratili i veleposlanica RH u Ukrajini te veleposlanici Ukrajine i Francuske u Hrvatskoj zahvaljujući se Toniju i njegovoj obitelji.

- Nitko nema veće ljubavi nego onaj koji je dao svoj život za život drugih, prijatelja, čitamo to u Svetom pismu i Evanđelju po Ivanu. Za mene Toni Herceg je dao život za moju Ukrajinu, zahvaljujući herojima poput Tonija Hercega, mi imamo Ukrajinu, rekao je Vasylj Kyrlych, veleposlanik Ukrajine u Republici Hrvatskoj.

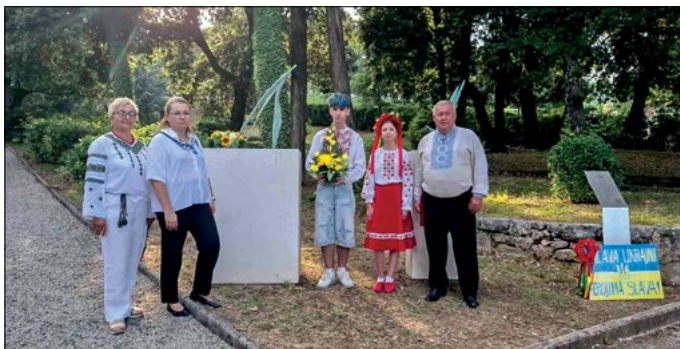
Zdenko Herceg hrvatsko-francuski je znanstvenik međunarodno priznat u području molekularne biologije i istraživanja raka. Utemeljitelj je i voditelj Odjela za epigenomiku pri Međunarodnoj agenciji za istraživanje raka u Lyonu, autor više od 300 znanstvenih radova, dobitnik niza međunarodnih priznanja i redoviti član Akademije medicinskih znanosti Hrvatske. „Sin - Priča o Toniju“ njegovo je prvo književno djelo, nastalo iz perspektive oca, a ne znanstvenika.

Autor: V.G.
HRT VIJESTI

У ХОРВАТІЇ ВІДЗНАЧИЛИ 170-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ІВАНА ФРАНКА

Реалізовано проєкт Української громади Республіки Хорватія «Дні Івана Франка у Ловрані»

Знагоди 170-річчя від дня народження видатного українського письменника, поета, мислителя, перекладача, науковця та громадсько-політичного діяча Івана Яковича Франка Українська громада Республіки Хорватія провела урочистий тематичний захід біля пам'ятного знака письменникові у місті Ловран.

Пам'ятний знак Іванові Франку було встановлено за погодженням із місцевою владою у приморському парку поруч з історичною набережною Лунгомаре на узбережжі затоки Кварнер Адріатичного моря. Його урочисте відкриття відбулося 22 жовтня 2022 року в рамках Першого парламентського саміту Кримської платформи за участю Голови Верховної Ради України Руслана Стефанчука та Голови Хорватського Сабору Гордана Яндровича.

Ініціатором і організатором культурного заходу виступила Українська громада Республіки Хорватія. Проєкт реалізовано за фінансової підтримки Ради з питань національних меншин Республіки Хорватія.

Урочистості розпочалися виконанням Державного гімну Республіки Хорватія та Державного гімну України. Гімни виконали члени УКПТ «Галичина» Карловац, до них приєдналися учасники та гості свята.

Присутні також вшанували хвилиною мовчання пам'ять полеглих захисників і мирних жителів Хорватії та України.

З вітальним словом до учасників звернулася членкиня Ради з питань національних меншин Республіки Хорватія пані Марія Мелешко. Вона наголосила на важливості збереження історичної пам'яті та популяризації української культурної спадщини, а також прочитала уривок із поезії Івана Франка.

Голова Української громади Республіки Хорватія Владо Карешин підкреслив, що такий захід у Ловрані проводиться вперше, і висловив переконання, що вшанування постатей, які своєю працею творили українську державність і культуру, є важливою складовою національного виховання молодого покоління.

Про багатогранну особистість Івана Франка, його неоціненний внесок у розвиток української літератури, науки та культури, а також про його роль як символу знань, свободи й духовної величч розповіли ведучі заходу – професорки Тетяна Рамач та Оксана Мартинюк.

Особливо зворушливою частиною програми стало декламування безсмертної поезії Івана Франка. Молодь і діти натхненно та проникливо читали його твори напам'ять. Серед учасників були діти українського походження, чий предки оселилися в Хорватії понад 130 років тому. Не менш щемливим стало виконання поезій дітьми, які через повномасштабне російське вторгнення були змушені залишити рідну Україну. Дехто з них навіть не встиг розпочати навчання у першому класі української школи, однак завдяки діяльності українських товариств у Хорватії вони відкрили для себе творчість Івана Франка та з великою любов'ю вивчили його вірші. Саме тому Українська громада Республіки Хорватія з особливою гордістю відзначає, що українське слово сьогодні звучить із вуст цих дітей.

Надзвичайно теплу атмосферу створили музичні виступи. Авторські пісні на слова Івана Франка у виконанні Українського культурно-просвітнього товариства «Галичина» з Карловця під керівництвом Влада Тврдовського глибоко зворушили присутніх, які охоче долучалися до співу.

Свої музичні вітання подарували також учасники Українського культурно-просвітнього товариства «Україна» зі Славонського Броду під керівництвом Анни Вишківарко.

В урочистій програмі взяли участь Українське культурно-просвітнє товариство «Україна» зі Славонського Броду, Українське культурно-просвітнє товариство імені Лесі Українки з Осієка, Українське культурно-просвітнє товариство «Андрій Пелих» із Шумеча, Українське культурно-просвітнє товариство «Галичина» з Карловця, а також учні, які вивчають українську мову та культуру в Основній школі «Антун Матія Релькович» Бебріна.

Завдяки змістовним розповідям ведучих присутні дізналися багато цікавих фактів про життя й творчість Івана Франка. Зокрема, про те, що він є автором понад шести тисяч творів і понад двохсот двадцяти книжок, перекладачем світової класики з чотирнадцяти мов, а у 1915 році був номінований на Нобелівську премію з літератури та представлений як «найбільший національний поет свого народу». Особливу увагу було приділено й тісним зв'язкам письменника з Хорватією. Під час пере-

бування на лікуванні в Ліпіку (1908) та Ловрані (1909) Іван Франко виявляв значний інтерес до хорватської історії, мови, літератури, фольклору та славістики, що стало важливим чинником розвитку українсько-хорватських культурних взаємин.

Проведення таких культурно-просвітницьких заходів є вагомим внеском у збереження української національної ідентичності за кордоном. Вони сприяють духовному й інтелектуальному розвитку молоді, зміцнюють зв'язки між поколіннями, об'єднують українську громаду та поглиблюють українсько-хорватське культурне співробітництво, засноване на взаємній повазі, історичній пам'яті та спільних європейських цінностях.

Оксана Мартинюк

У РІЄЦІ ВІДБУВСЯ ЮВІЛЕЙНИЙ ДЕСЯТИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ ПІСНІ, МУЗИКИ, ТАНЦЮ ТА ХУДОЖНЬОГО МИСТЕЦТВА

Перші місця вибороли заслужений народний хор України «Дарничанка» (художній керівник – Петро Андрійчук, Київ), Іван Зорко (Рієка, Хорватія), Володимир Груньов (Україна), Олена Цігленяк (Загреб, Хорватія), Микола Ватажок (Україна) та Крістіна Кравченко (Любляна, Словенія).

Другі місця здобули Наталія Комарницька (Україна) та квартет «Древо волі» (Любляна, Словенія).

20 червня 2026 року у великій залі бібліотеки «Трсат» у рамках фестивалю відбулося Третє міжнародне поетично-прозове ревю «Франкові зорі», присвячене 170-річчю від дня народження Івана Франка.

Гран-прі конкурсу одностайно присуджено письменникові, журналістові, заслуженому діячеві естрадного мистецтва України Олександру Балабку за романи про видатну українську співачку Соломію Крушельницьку «Кімоно для Баттерфляй» та «Ролі і манекени» (ВД «Букрек»).

Перше місце у номінації «Публіцистика» журі присудило Наталії Тихолоз (Львів) за монографію «Великдень у Франків».

У номінації «Поезія / публіцистика» перемогла поетеса Юлія Бережко-Камінська (Буча, Київська область) – за добірку віршів «Гравітація слова» та біографічне видання «Сергій Параджанов».

У номінації «Проза» перше місце посіла Катерина Герасименко (Дортмунд, Німеччина) за роман «Синій, немов безмежне море» та новелу «Гра в хованки».

Ще одне перше місце журі присудило поетесі, співачці та майстрині Ользі Угнівенко (Київ) за добірку поезій із циклу «БарвіСТО».

Друге місце у номінації «Поезія» здобув Григорій Прилуцький (Доній Батин Поток, Хорватія) за книжку «Вишиванковий народ». У номінації «Драматургія» друге місце посіла Валентина Лавринчук (Любляна, Словенія) за драматичний етюд «Ні, я жива, я буду вічно жити...».

Окрему частину ревю було присвячено художній декламації за участю юних конкурсантів. Серед переможців – Єлизавета Євсеєнко, Анастасія Чистякова та Георгій Драгомирецький. Діти читали твори українських класиків, зокрема Ліни Костенко, продемонструвавши

У Рієці відбувся ювілейний Десятий український фестиваль пісні, музики, танцю та художнього мистецтва. Його натхненником й організатором є Українське культурно-просвітне товариство «Дніпро» – Рієка на чолі з примадонною Київської оперети та Рієкської опери, народною артисткою України Ольгою Камінською.

18 червня 2026 року відбулася церемонія відкриття фестивалю в місті Ловран біля пам'ятного знака «Поет і Птах», присвяченого Іванові Франку. Цьогоріч фестиваль проходив під знаком двох ювілеїв – 155-річчя від дня народження Лесі Українки та 170-річчя від дня народження Івана Франка.

Міжнародний конкурс «Українські солоспіви у Рієці», який відбувся другого дня фестивалю – 19 червня 2026 року, – вже має десятирічну історію. Символічно, що першою на конкурсі прозвучала пісня «Повій, вітре, на Вкраїну...» у виконанні Миколи Ватажка. Той «вітер з України» і, у відповідь, вітер із берегів Адріатики до нашої Батьківщини стали своєрідною метафорою пісенного колообігу: ми – українці! Подих рідного світу налаштував залу – конкурсантів, слухачів і журі – не лише на оцінку виконавської майстерності, а й на щире співпереживання кожному виступу.

Вибір пісеньних і музичних творів не обмежувався тематикою, тому конкурс вирізнявся жанровим різноманіттям. Не було вікових обмежень і для учасників: свої номери представляли виконавці віком від 13 до 83 років. Географія конкурсу охопила Україну, Хорватію, Німеччину та Словенію. Твори розповідали про нашу історію, сьогодення й мрії, найголовнішою з яких залишається перемога України.

Емоційною кульмінацією конкурсу стало виконання пісні «Пливе кача». Добре знану композицію присутні почули по-новому – її глибокий смуток проникливо передала 13-річна співачка з Хуста Валерія Попадинець. Її кришталеву чистий голос і щирість виконання зворушили членів журі до сліз. Виконавиця здобула Гран-прі, яке їй урочисто вручили на гала-концерті фестивалю.

Ще одне Гран-прі, у номінації інструментального мистецтва, присуджено Михайлу Шейку з Любляни (Словенія).

високий рівень виконавської майстерності та глибоке розуміння поетичного слова.

Завершився Десятий український фестиваль музики, пісні, танцю та художнього мистецтва у Рієці гала-концертом 21 червня 2026 року. Це був не просто успішний захід – він став справжнім святом української культури. Значною мірою це заслуга засновниці фестивалю, голови товариства «Дніпро» – Рієка, народної артистки України Ольги Камінської.

«Хто співає, той двічі молиться», – любить повторювати пані Ольга. Її пісня-молитва – про Україну. Заради її перемоги, щастя і добра вона виступає на найкращих сценах світу, будує мости дружби між народами, підтримує українську громаду та єднає серця любов'ю до Батьківщини.

Цього річ до складу журі увійшла радниця з питань музики і театру міста Рієки пані Ваня Зелчіч, а хорватський тенор Давор Лешич уже десяти рік поспіль є членом журі конкурсу «Українські солоспіви у Рієці». Також конкурсанти оцінювали Ольга Камінська, Олександр Балабко, Валентина Давиденко та Галина Дацюк. Новими членами журі стали Богдан Тихолоз – директор Дому Франка у Львові, літературознавець і менеджер культури, а також Орест Шургот – скрипаль, диригент, педагог, ансамбліст, доктор музичного мистецтва та голова Національної всеукраїнської музичної спілки

України, заслужений працівник України, професор Петро Андрійчук.

Почесною членкинею журі була Алла Кендзера – голова секретаріату Громадського об'єднання «Україна – Світ». Галина Дацюк не лише працювала у складі журі, а й готувала матеріали для інформаційного партнера фестивалю – газети Всеукраїнського товариства імені Тараса Шевченка «Слово Просвіти».

Фінансову підтримку фестивалю надали Рада національних меншин Республіки Хорватія, представник української національної меншини у Приморсько-Горанській жупанії та місто Рієка.

Посольство України в Республіці Хорватія підтримало ювілейний фестиваль, направивши від імені Посла України вітання, які виголосив аташе з питань культури Олександр Пустовойтенко. Він також вручив організаторам святковий букет квітів.

Щиро вітаємо всіх переможців міжнародних конкурсів українського фестивалю. Десятий український фестиваль музики, пісні, танцю та художнього мистецтва у Рієці дедалі більше утверджується як знакова подія культурної дипломатії. Він об'єднує українців у світі, відкриває нові таланти, зміцнює українську ідентичність і засвідчує незламну силу української культури.

Ольга Камінська

VEČER UKRAJINSKOG JEZIKA I KULTURE U PETROVCIMA

Priredba učenika koji izučavaju ukrajinski jezik u OŠ Antuna Bauera u Vukovaru i Petrovcima

Krajem školske godine u Petrovcima je održana tradicionalna „Večer ukrajinskog jezika i kulture“ koja je okupila učenike uključene u nastavu ukrajinskog jezika i kulture prema Modelu C u OŠ Antuna Bauera u Vukovaru i područnoj školi u Petrovcima, njihove roditelje, članove obitelji, mještane i sve ljubitelje ukrajinske kulturne baštine.

Organizatorica programa bila je učiteljica ukrajinskog jezika i kulture Tatjana Lasek-Žagar, koja već dugi niz godina predano radi na očuvanju ukrajinskog jezika, kulture i tradicije među najmlađim naraštajima. Svojim radom i zalaganjem učenicima približava ljepotu materinskog jezika, ukrajinske pjesme te tradicijske umjetnosti poput oslikavanja pisanica, izrade lutke motanke i petrikivskog slikarstva.

Ovogodišnji književni program pod nazivom „Moja ljubav“ bio je posvećen velikanu ukrajinske književnosti Ivanu Jakovyču Franku povodom 170. obljetnice njegova rođenja. Program su uspješno vodili učenica 8. razreda Katarina Simeunović i učenik 7. razreda Roko Centner, koji su nazočne upoznali sa životom i stvaralaštvom ovog istaknutog književnika, pjesnika, prevoditelja i književnog kritičara.

Posebno su se istaknuli učenici mlađe skupine izvedbom ukrajinske narodne bajke „Repa“ u obradi Ivana Franka.

Uz maštovito uređenu pozornicu i kreativno pripremljene kostime, učenici su pokazali glumački talent i veliko zalaganje, a njihova je izvedba izazvala oduševljenje publike.

Tijekom večeri izvedene su pjesme i recitacije nadahnute ukrajinskom kulturom i književnošću. Program je bio prožet ljubavlju prema ukrajinskom jeziku, tradiciji i kulturnom identitetu, što su učenici uspješno prenijeli svojim nastupom.

Okupljenima su se prigodnim riječima obratili ravnatelj Osnovne škole Antuna Bauera u Vukovaru prof. Zlatko Milić te predstavnica ukrajinske nacionalne manjine Vukovarsko-srijemske županije prof. Tatjana Kočnjeva, istaknuvši važnost očuvanja jezika, kulture i nacionalnog identiteta kroz obrazovanje i kulturne aktivnosti.

Na kraju programa učenicima su uručeni prigodni darovi koje su osigurali Općina Bogdanovci i predstavnica Vukovarsko-srijemske županije. Druženje je nastavljeno u ugodnom ozračju uz kavu i domaće kolače koje su pripremili roditelji učenika. Ova večer još je jednom potvrdila važnu ulogu škole, učitelja, roditelja i lokalne zajednice u očuvanju ukrajinskog jezika, kulture i tradicije.

Tetjana Ramač

ДНІ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ У ВУКОВАРІ

У Вуковарі 6 червня 2026 року відбулася традиційна маніфестація «Дні української культури», яка вже багато років поспіль збирає представників української громади, шанувальників української культури та численних гостей. Захід вкотре підтвердив важливу роль українських товариств у збереженні національної ідентичності, мови та культурної спадщини українців у Хорватії. Організатором маніфестації виступило Українське культурно-просвітнє товариство «Іван Франко» з Вуковара, яке понад два десятиліття активно працює над популяризацією української культури та зміцненням зв'язків у середині громади.

Програма розпочалася хвилиною мовчання на вшанування пам'яті загиблих у Вітчизняній війні в Хорватії та жертв війни в Україні, що триває внаслідок російської агресії.

Святковий концерт відбувся в залі Хорватського дому у Вуковарі. На сцені виступили українські творчі колективи з Хорватії та Сербії: Українське культурно-просвітнє товариство «Іван Франко» з Вуковара, Українське культурно-просвітнє товариство «Україна» зі Славонського Броду, Українське культурно-просвітнє товариство «Андрій Пелих» із Шумеча, а також співоче тріо товариства «Іван Сенюк» із Кули (Сербія).

Ведучими концерту були студентка Кароліна Підгірна, яка після початку повномасштабної війни в Україні знайшла прихисток у Хорватії та долучилася до діяльності української громади у Вуковарі, а також багаторічний учасник Літніх шкіл української мови та культури Саша Більна. Учасники концерту подарували глядачам програму, наповнену українськими піснями, танцями та народними мотивами. Особливе захоплення публіки

викликав український гопак у виконанні танцюристів із Шумеча, який став одним із найемоційніших моментів святкового вечора.

Маніфестацію відвідали численні гості, представники органів влади та духовенства. Серед них — член Ради з питань національних меншин від русинської національної меншини проф. Звонко Костельник, голова Української громади Республіки Хорватія Владо Карешин, заступник жупана Вуковарсько-Сріємської жупанії Дарко Діміч, заступник мера міста Вуковара Йосип Палош та голова Національної ради української національної меншини Сербії Філіп Пронек. У своїх виступах вони наголосили на важливості підтримки культурної діяльності національних меншин і розвитку міжкультурного діалогу. Серед запрошених були також голова Координації національних меншин Вуковарсько-Сріємської жупанії Светислав Мікерович, представниця української національної меншини жупанії проф. Тетяна Кочнева,

представник української національної меншини міста Вуковара Івіца Шарик, місцевий парох о. Олег Закалюк, а також перша голова Української громади Республіки Хорватія і перша членкиня Ради з питань національних меншин від української меншини проф. Лариса Углешич.

У рамках заходу в Українському домі у Вуковарі було відкрито фотовиставку «Нам пора для України жити», присвячену 170-річчю від дня народження Івана Франка — видатного українського письменника, мислителя, публіциста та громадського діяча.

Маніфестація відбулася за фінансової підтримки Ради з питань національних меншин Республіки Хорватія, міста Вуковара, а також представників української національної меншини Вуковарсько-Сріємської жупанії та міста Вуковара.

«Дні української культури» вкотре засвідчили, що українська громада в Хорватії не лише дбайливо зберігає свої традиції, а й активно розвиває культурне життя, зміцнює співпрацю з місцевими громадами та передає українську культурну спадщину новим поколінням.

Тетяна Рамач

KANIŽA OBILJEŽILA 20. VEČER POSVEĆENU TARASU ŠEVČENKU

U Društvenom domu u Kaniži održana je jubilara 20. večer posvećena velikom ukrajinskom pjesniku, književniku i humanistu Tarasu Hrihoroviču Ševčenku. Manifestaciju su organizirali Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske i Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo „Taras Ševčenko“ Kaniža, nastavljajući tradiciju koja već dva desetljeća okuplja ljubitelje ukrajinske kulture, folkloru i baštine.

Pod geslom „Tuđem se učite, svoga se ne stidite“, brojni posjetitelji okupili su se kako bi uživali u bogatom kulturno-umjetničkom programu. Večer je protekla u ozračju zajedništva, prijateljstva i poštovanja prema kulturnom naslijeđu ukrajinske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj. Na pozornici su se predstavila kulturno-umjetnička društva

i folklorne skupine iz različitih dijelova Hrvatske. Svojim nastupima publiku su oduševili članovi UKPD-a „Taras Ševčenko“ iz Kaniže, KUD-a „Posavac“ Kaniža, UKPD-a „Andrij Pelih“ iz Šumeća, KPD-a Ukrajinaca „Karpati“ iz Lipovljana, UKPD-a „Ukrajina“ iz Slavonskog Broda, Folklorno-sportskog društva „Pakelnica“ iz Paklenice te KUD-a „Hruševac Kupljenski“ iz Hruševca Kupljenskog.

Raznoliki folklorni nastupi, tradicionalne ukrajinske i hrvatske pjesme, živopisni plesovi te raskošne narodne nošnje stvorili su poseban ugođaj koji je publika nagradila dugotrajnim pljeskom. Svaki je nastup na svoj način svjedočio bogatstvu tradicije i važnosti njezina očuvanja za buduće generacije. Manifestacija je održana pod pokroviteljstvom Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske i Općine Bebrina, čime je još jednom potvrđena važnost potpore kulturnim programima koji njeguju identitet, jezik i običaje nacionalnih manjina.

Dvadeseta večer posvećena Tarasu Ševčenku još je jednom pokazala kako kultura i tradicija predstavljaju snažan most među ljudima. Kaniža je i ove godine bila mjesto susreta različitih generacija, prijateljstva i međusobnog uvažavanja, potvrđujući svoju važnu ulogu u očuvanju i promicanju ukrajinske kulturne baštine u Hrvatskoj.

selo.hr

Foto: Adam Tadijanović

У СЛАВОНСЬКОМУ БРОДІ ВІДБУВСЯ VII ОГЛЯД ХОРОВИХ КОЛЕКТИВІВ

Під патронатом Ради з питань національних меншин Республіки Хорватія та за організації Української громади Республіки Хорватія й Українського культурно-просвітнього товариства «Україна» зі Славонського Броду 31 травня 2026 року відбувся VII Міжнародний огляд хорових колективів. Серед поважних гостей свята були голова Української громади РХ Владо Карешин, представниця української національної меншини Вуковарсько-Сремської жупанії Тетяна Кочнева, представник української національної меншини Сісачко-Мославацької жупанії Мірко Федак, колишній голова УГРХ Михайло Семенюк, а також представники Української греко-католицької церкви в Хорватії: парох греко-католицької парафії Воздвиження Чесного Хреста у Славонському Броді та парафії Покрови Пресвятої Богородиці в Буковлі о. Олександр Хміль, співпрацівник цих парафій о. Роберт Чабрая і парох у Каніжі о. Андрій Лучин.

Культурна програма заходу відбулася в урочистому залі Буковлі, яка цього року гостинно прийняла десять хорових колективів із Хорватії. Свято відкрили господарі заходу — аматорський мішаний хор УКПТ «Україна» під

керівництвом проф. Ганни Вишкварко. Колектив патріотично виконав пісню на слова Тараса Шевченка «Реде та стогне Дніпр широкий», а також із гумором представив українську народну пісню «Ой під вишнею».

Члени хорового колективу культурно-мистецького товариства «Карпати» з Липовлян виконали відому авторську пісню Ярослава Барнича «Гуцулка Ксеня» та народну пісню «Чи ти чув, миленький» під акомпанемент акордеона у виконанні проф. Анамарії Нерад. Українське культурно-просвітнє товариство «Іван Франко» з Вуковара представило глядачам українську народну пісню «Плавай, плавай, лебідонько» у виконанні тріо (А. Пезерович, М. С. Сімеунович, О. Садовник), народну пісню «Ой підемо, жінко» та відомий твір Надії Галковської і Миколи Збарацького «Я козачка твоя» у виконанні аматорського мішаного хору. Керівником колективу є Ольга Садовник, акомпаніатором на акордеоні — Марко Пепчак. На святі української пісні й традиції виступила і нещодавно створена група співаків із Каніжі і Шумеча, яку очолив місцевий греко-католицький священник о. Андрій Лучин. Учасники ансамблю виконали тради-

ційні українські пісні «Горами, долами» та «Якби я мала крила орлині». У маніфестації взяло участь і товариство «Галичина» з Карловця, яке цього року вступило до лав Української громади РХ. До складу товариства ввійшли українці, які через воєнні події в Україні були змушені залишити свої домівки та розпочати нове життя в іншому середовищі, а також хорвати — професійні музиканти й шанувальники української культури. Голова товариства та керівник музичного ансамблю проф. Володимир Тврдовський разом із колективом представив українські народні пісні «Ой гарна я, гарна» та «В саду осіннім айстри білі».

Поряд із хоровими колективами українських фольклорних товариств на маніфестації виступили й славонські колективи. Це були учасниці жіночої вокальної групи «Vranovke» з Врановаца, які виконали старовинні весільні пісні; мішаний хор «Lira» з Липовлян, який уже понад 30 років підтримує традицію хорового виконання духовних і патріотичних пісень хорватською мовою; жіноча та чоловіча вокальні групи пенсіонерів Буковлі, які захопили глядачів ностальгійними славонськими мелодіями.

Своїм чотириголосим співом вразила публіку жіноча вокальна група «Šokačke ladies», що діє при культурному центрі «Igrišće» у Жупані та неодноразово була відзначена нагородами на численних культурних заходах. Гучними оплесками вітала публіка в святковій залі Буковлі молодь — учнів гімназії «Matija Mesić» зі Славонського Броду, об'єднаних у мішаний камерний хор під керівництвом проф. Сані Стічинські. Акапельне виконання творів справило велике враження на слухачів, особливо обробка композиції Моцарта «Маленька нічна серенада», виконана німецькою мовою.

Свято пісні в Буковлі відбулося на високому рівні. Воно виконало одне з основних завдань української діаспори — через культурні заходи зберігати й популяризувати традиції та звичаї українського народу, протистоячи асиміляції. Саме пісня на цьому заході об'єднала українську та хорватську культури, адже поряд з українськими фольклорними товариствами на святі виступили й музичні колективи Славонії. Багаторічна взаємна підтримка українського та хорватського народів продовжується й надалі, зміцнюючи дружбу та культурні зв'язки.

Тетяна Рамач

U SLAVONSKOM BRODU ODRŽANA VII. SMOTRA ZBOROVA

Pod pokroviteljstvom Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske te u organizaciji Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske i Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ukrajina” iz Slavonskog Broda, 31. svibnja 2026. godine održana je VII. međunarodna smotra zborova. Među uglednim gostima bili su predsjednik Ukrajinske zajednice RH Vlado Karešin, predstavница ukrajinske nacionalne manjine Vukovarsko-srijemske županije Tatjana Kočnjeva, predstavnik ukrajinske nacionalne manjine Sisačko-moslavačke županije Mirko Fedak, bivši predsjednik Ukrajinske zajednice RH Mihajlo Semenjuk, predstavnici Ukrajinske grkokatoličke crkve u Hrvatskoj: župnik grkokatoličke župe Uzvišenja Svetoga Križa u Slavonskom Brodu i župe Pokrova Presvete Bogorodice u Bukovlju, vlč. Aleksandar Hmilj, suradnik navedenih župa vlč. Robert Čabraja te župnik u Kaniži vlč. Andrij Lučin.

Kulturni program održan je u svečanoj dvorani u Bukovlju, koja je ove godine srdačno ugostila deset zborova iz

Hrvatske. Smotru su otvorili domaćini – amaterski mješoviti zbor UKPD „Ukrajina” Slavonski Brod pod ravnanjem prof. Hanne Viškvarke. Zbor je izveo domoljubnu pjesmu na stihove Tarasa Ševčenka „Reve ta stohne Dnibr širokyj”, kao i šaljivu ukrajinsku narodnu pjesmu „Oj pid višnjeju”. Članovi zbora Kulturno-umjetničkog društva Ukrajinaca „Karpati” iz Lipovljana predstavili su poznatu autorsku pjesmu Jaroslava Barnyča „Huculka Ksenja” te narodnu pjesmu „Či ti čuv, milenkij”, uz pratnju harmonike koju je svirala prof. Anamarija Nerađ. Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo „Ivan Franko” iz Vukovara predstavilo se ukrajinskom narodnom pjesmom „Plavaj, plavaj, lebedonko” u izvedbi trija (A. Pezerović, M. S. Simeunović i O. Sadovnyk), pjesmom „Oj pidemo, žinko” te poznatom skladbom Nade Halkovske i Mykole Zbarackog „Ja kozacka tvoja”, koju je izveo amaterski mješoviti zbor. Voditeljica zbora je Oljha Sadovnyk, a harmonikašku pratnju pružio je Marko Pepčak. Na smotri zborova nastupila je i nedavno organizirana pjevačka skupina

iz Kaniže i Šumeća koju vodi mjesni grkokatolički svećenik vlč. Andrij Lučin. Izveli su tradicionalne ukrajinske pjesme „Goramy, dolamy” i „Jakby ja mala kryla orlyni”.

Na manifestaciji je sudjelovalo i društvo „Haličina” iz Karlovca, koje je ove godine pristupilo Ukrajinskoj zajednici RH. Društvo okuplja Ukrajinke koji su zbog ratnih stradanja u Ukrajini bili prisiljeni napustiti svoje domove i započeti novi život u drugoj sredini, ali i Hrvate – profesionalne glazbenike i zaljubljenike u ukrajinsku kulturu. Predsjednik društva i voditelj glazbenog sastava prof. Volodimir Tvrđovski predstavio je sa svojim članovima ukrajinske narodne pjesme „Oj harna ja, harna” i „V sadu osinnim ajstry bili”.

Uz zborove ukrajinskih folklornih društava nastupili su i slavonski sastavi. Među njima su bile članice ženske vokalne skupine „Vranovke” iz Vranovaca, koje su izvele stare svadbene pjesme, zatim mješoviti zbor „Lira” iz Lipovljana, koji već više od trideset godina njeguje tradiciju izvođenja duhovnih i domoljubnih pjesama na hrvatskom jeziku, kao i ženska i muška vokalna skupina umirovljenika iz Bukovlja, koji su publiku oduševili nostalgičnim slavonskim pjesmama.

Svojim četveroglasnim pjevanjem posebno je oduševila ženska vokalna skupina „Šokačke ladarice”, koja djeluje pri Kulturnom centru „Igrišće” u Županji i višestruko je nagrađivana na brojnim kulturnim manifestacijama. Publika u svečanoj dvorani u Bukovlju srdačno je pozdravila i mlade – učenike Gimnazije „Matija Mesić” iz Slavonskog Broda, okupljene u mješoviti komorni zbor pod vodstvom prof. Sanje Stičinski. Njihova a capella izvedba ostavila je snažan dojam na slušatelje, a posebno obrada Mozartove skladbe „Mala noćna muzika”, izvedena na njemačkom jeziku.

Smotra pjesme u Bukovlju održana je na visokoj razini. Ostvarila je jednu od temeljnih zadaća ukrajinske dijaspor – očuvanje i promicanje tradicije i običaja ukrajinskog naroda kroz kulturne aktivnosti te očuvanje nacionalnog identiteta u suvremenom društvu. Upravo je pjesma na ovoj manifestaciji povezala ukrajinsku i hrvatsku kulturu, budući da su uz ukrajinska folklorna društva nastupili i glazbeni sastavi iz Slavonije. Dugogodišnja uzajamna potpora ukrajinskog i hrvatskog naroda nastavlja se i dalje, jačajući prijateljstvo i kulturne veze između dvaju naroda.

Tetjana Ramač

ОСВІТНЬО-КУЛЬТУРНА ЕКСКУРСІЯ ДО ЛІПІКА: УКРАЇНСЬКІ СЛІДИ В ХОРВАТСЬКОМУ ПРОСТОРИ

У неділю, 24 травня 2026 року, в межах програми «Мала зимова школа української мови і культури у Загребі» для учнів під тимчасовим захистом відбулася одноденна освітньо-культурна екскурсія до міста Ліпик. У поїзді взяли участь учні школи, викладачі, батьки, представники української громади.

Програму було реалізовано в організації Української громади міста Загреб під керівництвом голови товариства Марії Мелешко, за підтримки Міністерства науки, освіти і молоді Республіки Хорватія, представника української національної меншини Міста Загреб В. Филими та представника української національної меншини Загребської жупанії А. Павлешена.

Екскурсія стала завершальною частиною освітнього циклу, присвяченого вивченню української мови, культури, історії, літератури, традицій і збереженню національної ідентичності дітей та молоді, який складався з трьох частин і розпочався у січні 2026 р.

Програма була насиченою і цікавою. Першою зупинкою стала легендарна Державна конюшня Ліпик, відома традицією розведення ліпичанерів. Під час фахової екскурсії, яку провів коневод-фахівець Давор Сертич, учасники ознайомилися з історією ергели, значенням конярства для Ліпіка та ширшого регіону, а також із роллю цієї установи в культурній і господарській спадщині міста. Учні школи завдяки розповіді та знайомству з історією ергели усвідомили наскільки важливо берегти свою спадщину навіть у найважчі часи війни. Переклад з хорватської на українську і з української на хорватську мову забезпечував студент Кафедри української мови Філософського факультету Університету в Загребі Крістіан Матієвич, що дало змогу всім учасникам повноцінно стежити за програмою.

Особливе місце у програмі посів візит до пам'ятника Іванові Франку в ліпичьому парку. Ліпик має важливе

значення для української культурної пам'яті, адже саме тут у 1908 році перебував Іван Франко – видатний український письменник, мислитель, публіцист і громадський діяч. Його постать є одним із символів українського інтелектуального й духовного життя, а присутність пам'ятника Франкові в Хорватії засвідчує тривалі культурні зв'язки між українським і хорватським народами. Біля пам'ятника відбувся урочистий момент вшанування пам'яті Каменяря. Голова українсько-хорватського товариства дружби у Ліпіку Ірина Матієвич, голова Української громади міста Загреб

Марія Мелешко та представник української національної меншини Загребської жупанії А. Павлешен спільно з учнями школи, викладачами, батьками, українцями під тимчасовим захистом, які проживають у Ліпіку, та всіма учасниками екскурсії урочисто запалили свічку біля пам'ятника Іванові Франку. Цей жест став знаком пам'яті, вдячності та духовної єдності українців у Хорватії.

На місцях української присутності, пов'язаних з Іваном Франком і його духовною спадщиною, зокрема з образом Мойсея як провідника народу, учасники з гордістю фотографувалися з українським прапором. Для дітей і молоді це був важливий досвід живого дотику до історії: вони побачили, що українська культура присутня не лише в підручниках чи родинній пам'яті, а й у конкретних місцях хорватського простору. Після цього гості ознайомилися з центральною частиною Ліпіка, його архітектурою, парком і лікувальною традицією, пов'язаною з геотермальними джерелами. У сучасному інтерактивному Центрі інтерпретації термальної спадщини – Вілі

доброї води – учасників приймали директорка Дарія Аджиєвич та екскурсоводи, які розповіли про значення води для розвитку міста, його природні ресурси та культурну спадщину.

Екскурсія до Ліпіка стала прикладом успішного поєднання позакласної освіти, культурної пам'яті та інтеграції в хорватське суспільне середовище. Вона допомогла учням краще зрозуміти значення української мови й культури, поглибила знання про Івана Франка та водночас відкрила перед ними багату історію хорватського міста, яке зберігає важливі українські сліди.

Українська громада міста Загреб висловлює велику вдячність Товариству українсько-хорватської дружби в Ліпіку на чолі з Іриною Матієвич та всім його членам, завдяки яким екскурсія була такою змістовною. Під час перебування юні гості з Загреба та їх супроводжуючі відчували дійсну турботу та підтримку і інших українців, які проживають і працюють в інших осередках, що стало практичним доказом важливості взаємопідтримки.

Дарія Павлешен

«ПІСНІ П'ЯТИ СТОЛІТЬ»

Братство «Дудариків» у Загребі

Удивовижному атріумі Музея міста Загреб виступили «дударики» - запальні хлопці Львівської національної академічної чоловічої хорової капели «Дударик» з циклом «Пісні п'яти століть».

Прекрасний репертуар і неймовірно свіже, неперевершене виконання українських пісень давно і міцно закріпили за «Дудариком» реноме однієї з культурних візитівок України на міжнародній сцені. З часу заснування в 1971 році, колектив провів понад 3000 концертів в 25 країнах світу, а 12 червня 2026 року завітав і до Загреба.

Свого часу «Дударик» виступав у Карнегі-голі в Нью-Йорку, Домському соборі в Ризі, Соборі Паризь-

кої Богоматері в Парижі та на багатьох інших престижних культурних сценах світу. В камерному атріумі Музея міста Загреб його пісні звучали натхненно і особливо! Виступ капели вразив українську громаду Загреба і хорватських друзів і безперечно став одним з найкращих концертів українських виконавців у Хорватії.

«Дударик» з невеличкого хору хлопчиків, заснованого у Львові українським хоровим диригентом Миколою Кацалом, виріс у потужну академічну капелу, яка нараховує 120 учасників і має понад 100 виступів на рік! При капелі створено хорову школу, а також екуменічне братство – як прообраз духовної консолідації українського народу. Учасники колективу проходять гарт і вишкіл, стаючи справжнім братством.

«Дударик» перетворився на спільноту, що структурно схожа на Ставропігійське братство, де є школа, церква, хор, - розповідає керівник капели, композитор і продюсер Дмитро Кацал, син засновника «Дударика». – У нас співають цілі родини: і батьки, і сини... Ми набираємо дітей з шести років і вчимо не лише гарно співати, але й виховуємо. Це співоча українська еліта».

Ще за часів радянської влади «Дударик» обрав шлях підтримки української культури. Колектив завжди виконує пісні українських класиків, по-новому інтерпретує давню духовну музику і презентує автентичний фольклор. Зокрема, цикл «Пісні п'яти століть» розкриває еволюцію українського автентичного фольклору крізь різні історичні епохи.

З початку повномасштабного вторгнення «Дударик», виконуючи місію культурної дипломатії, виступає з благодійними концертами в країнах ЄС, збираючи кошти на потреби українських захисників. На обидва концерти в Хорватії вхід був вільний з можливістю добровільних внесків.

Окрім українців із Загреба та прилеглих регіонів, на концерті були присутні численні хорватські друзі та почесні гості, серед яких — голова Управління підтримки України Міністерства закордонних і європейських справ Республіки Хорватія пані Сандра Тврткович, представниця мера Загреба пані Таня Хорватін, державна секретарка Міністерства культури і медіа Республіки Хорватія

пані Дражена Врсеља, голова міжпарламентської групи дружби «Україна–Хорватія», депутат Хорватського Сабору пані Здравка Бушич, Посол Хорватії в Україні пані Аніца Джамич, а також дружина Посла України в Республіці Хорватія пані Ніна Кирилич. Наприкінці заходу пані Ніна Кирилич звернулася до присутніх із промовою та подякувала митцям за красу української пісні.

Організатором концерту в Загребі стала Українська громада міста Загреба за підтримки представників української національної меншини міста Загреба і Загребської жупанії Віктора Филими та Андрія Павлешена. Головним координатором заходу був член Президії Олександр Роговський.

Після виступу в Загребі митці вирушили до Задара, де відбувся новий концерт в Кафедральному соборі святої Стошиї завдяки співпраці з містом Задар Департаменту з питань культури, національностей та релігій Львівської військової обласної адміністрації та громадської організації «Біла Хорватія».

Назва хорової капели походить від української народної пісні «Дударик» в обробці Миколи Леонтовича. Оскільки колектив був заснований як хор хлопчиків, його назвали на честь ліричного героя цієї пісні – маленького пастушка, який грає на дудці.

Ксенія Мелешко

СВЯТО УКРАЇНСЬКОЇ ТВОРЧОСТІ ТА ЄДНОСТІ У СПЛІТІ

23 травня у місті Спліт, у школі KMAN, за підтримки культурної спілки українців «СВІТ», відбувся особливий творчий захід, який став справжнім святом української культури та дитячого таланту.

Цього дня сцена наповнилася музикою, театром, мистецтвом і щирими дитячими емоціями. Кожен виступ був не просто номером, а маленькою історією про талант, сміливість і любов до творчості.

Ніжністю та теплом сердець гостей зустріли наймолодші учасники вокальної студії під керівництвом Ірини Жайворонок. Дитячі голоси, щирі посмішки та хвилювання створили атмосферу радості й світла, яка торкнулася кожного присутнього.

Особливе захоплення викликала авторська вистава учнів курсу акторської майстерності під керівництвом Тетяни Кирчік — «Монтеккі і Капулетті» у сучасному прочитанні. Юні актори сміливо перевтілювалися в героїв відомої історії, відкриваючи глядачам власне бачення вічної теми почуттів, вибору та людських стосунків. Для багатьох дітей це став перший сценічний досвід, який вони прожили з великою щирістю та емоційністю.

Окрасою заходу стала виставка картин «Кольори майбутнього» під керівництвом Євгенії Бахтігарєєвої. У своїх роботах діти показали дивовижний світ фантазії, мрій та уяви. Картини наповнили простір яскравими кольорами, світлом і неповторним дитячим баченням майбутнього. Ця виставка стала справжнім доказом того, що всесвіт митця безмежний, а творчість не має кордонів. Діти не лише навчилися малювати, а й відкрили в собі свободу самовираження та сміливість говорити мовою мистецтва.

Музичну атмосферу свята продовжили виступи учнів музичної секції під керівництвом Тетяни Дулеби. Юні музиканти виконали твори на фортепіано, демонструючи талант, наполегливість і любов до музики. Кожна мелодія звучала по-особливому щиро та зворушливо.

Фінальним акордом заходу стали виступи дітей під керівництвом викладачки української мови Діани Клаіч. Їхній спів об'єднав усіх присутніх у відчутті тепла, підтримки та любові до рідної культури й мови.

Цей вечір став не просто творчим заходом, а справжнім символом єдності української громади у Спліті. Він нагадав про те, що українська культура живе в серцях дітей, у мистецтві, музиці та в людях, які навіть далеко від Батьківщини продовжують берегти свої традиції, мову й духовну силу.

Євгенія Бахтігарєєва

МИСТЕЦТВО, ЩО ОБ'ЄДНУЄ СВІТИ

У Шибенику відкрилася виставка «The Beauty of Ukraine: A Global Palette»

Студницька, Володимир Ковальов, Катерина Білетіна та Євгенія Бахтігарєєва.

Кожна робота стала окремою історією — про пам'ять і надію, коріння та майбутнє, особисті переживання й універсальну мову мистецтва, зрозумілу без перекладу.

Особлива атмосфера фортеці Святого Івана — історичного символу Шибеника — надала виставці нового звучання, поєднавши хорватську культурну спадщину із сучасним українським творчим голосом.

Святкову атмосферу заходу доповнили вокальні виступи українських співачок Катерини Косенко та Ольги Снігурської.

Захід відбувся за підтримки Ради національних меншин Республіки Хорватії, Tvrđava kulture Šibenik, Товариства української культури «CVIT» та галереї «Veles».

Українське мистецтво продовжує подорожувати світом, відкриваючи Україну через колір, образ і душу.

Євгенія Бахтігарєєва

29 травня в історичній фортеці Святого Івана в місті Шибеник (Хорватія) відбулося урочисте відкриття міжнародної виставки українського мистецтва «The Beauty of Ukraine: A Global Palette». Експозиція триватиме до кінця літа.

Старовинні стіни фортеці стали простором зустрічі культур, де сучасні українські митці представили своє бачення краси України — її природи, традицій, сили духу та багатой культурної спадщини.

Виставка об'єднала роботи художників, створені в межах міжнародного мистецького пленеру, та стала частиною щорічної маніфестації Товариства української культури «CVIT» — «Український цвіт по всьому світу».

Свої твори представили Оксана Гегедиш, Віктор Горяєв, Анна Атоян, Людмила Давиденко, Мілана Левадна, Лілія

22. FESTIVAL UKRAJINACA „KALINA“ U SREMSKOJ MITROVICI

Ukrajinsku kulturu predstavili su članovi UKPD „Ukrajina“ iz Slavenskog Broda

Sremska Mitrovica je bila domaćin 22. festivala ukrajinske kulture „Kalina“, koji je održan 14. lipnja 2026. godine. Program je održan u modernom ambijentu dvorane Akademije „Sirmijum“ u Sremskoj Mitrovici. Organizator i pokrovitelj događaja bilo je Nacionalno vijeće ukrajinske nacionalne manjine u Srbiji, dok je tehnički organizator bilo Društvo za njegovanje ukrajinske kulture „Kolomejka“ iz Sremske Mitrovice.

Organizatori su pripremili bogat kulturni, umjetnički i gastronomski program, koji je bio podijeljen u dva dijela. Prvi dio bila je prezentacija ukrajinske kuhinje te umjetnička i etno izložba kada je bila i idealna prilika kušati čuvene ukrajinske specijalitete prvenstveno piroge. Gosti su imali mogućnost uživati u unikatnim rukotvorinama i narodnoj umjetnosti.

Drugi dio je bio svečani koncert na Velikoj pozornici rezerviranoj za raskošne narodne nošnje, tradicionalne igre, pjesmu i vrhunske koreografije.

Mitrovačka publika je imala jedinstvenu priliku uživati u nastupima domaćih ansambala iz cijele Vojvodine, ali i gostiju iz Hrvatske te Bosne i Hercegovine koji njeguju ukrajinsku pjesmu, ples i tradiciju.

Na ovogodišnjem festivalu predstavila su se ukrajinska društva iz Vojvodine (Srbija) koja njeguju ukrajinsku kulturu i tradiciju: domaćini, DNUK „Kolomejka“ Sremska Mitrovica, UKC „Kobzar“ Novi Sad, KUD „Ivan Senjuk“ Toranj, KPD „Karpati“ Vrbas, Centar za zaštitu prirodne i kulturne baštine „Kalina“ Indija i gosti iz Republike Hrvatske UKPD „Ukrajina“ Slavonski Brod, iz Bosne i Hercegovine „Verhoveva“ Gradiška, Republika Srpska.

Republiku Hrvatsku na 22. festivalu Ukrajinaca „Kalina” u Sremskoj Mitrovici predstavljalo je Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo „Ukraina” iz Slavanskog Broda. Plesna sekcija je uspješno otplesala dvije atraktivne koreografije za što su nagrađeni dugotrajnim pljeskom mnogobrojne publike.

Realizaciju ovog važnog kulturnog događaja za Ukrajince u Vojvodini pomogli su Ministarstvo kulture i informiranja Republike Srbije, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava i socijalni dijalog Republike Srbije, Vlada AP Vojvodine, kao i Pokrajinski sekretarijat za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine - nacionalne zajednice AP Vojvodine.

Medijski sponzori festivala bili su NIU „Ridne slovo”, RTV Novi Sad - ukrajinska redakcija, internetski portali „Moj grad SM” i „Sirmiuminfo”.

Nikola Zastrižni

ПОКАЗ УКРАЇНСЬКОГО ФІЛЬМУ «ТИ — КОСМОС» У СПЛІТІ

У місті Спліт відбувся показ українського художнього фільму «Ти — Космос» режисера Павла Острікова. Ця стрічка є особливою подією для української культури, адже це перший український повнометражний науково-фантастичний фільм, який здобув міжнародне визнання та привернув увагу глядачів далеко за межами України.

Для українців за кордоном такі культурні заходи мають надзвичайно важливе значення. Вони допомагають зберігати зв'язок із Батьківщиною, підтримувати українську мову та знайомити іноземців із сучасним українським мистецтвом.

Фільм «Ти — Космос» не лише вражає своєю історією та візуальним виконанням, а й демонструє високий рівень розвитку українського кінематографа.

Глядачі щиро подякували організаторці заходу Діані Клаїч за можливість переглянути український фільм

рідною мовою у Спліті. Присутні відзначили високий рівень організації події, теплу атмосферу та важливість таких культурних зустрічей для української громади.

Щиро дякуємо Діані Клаїч за організацію показу фільму «Ти — Космос». Такі заходи є надзвичайно цінними для українців, які живуть далеко від дому. Вони дають можливість не лише переглядати сучасне українське кіно, а й зустрічатися, спілкуватися та відчувати себе частиною великої української спільноти. Дякуємо Діані за ініціативність, небайдужість і підтримку української культури в Хорватії.

Показ фільму став чудовою нагодою для спільного дозвілля та культурного обміну, а також ще раз підтвердив, що українське кіно здатне об'єднувати людей незалежно від відстаней і кордонів.

Євгенія Бахтігарєєва

TIJELOVSKA PROCESIJA U SLAVONSKOM BRODU

Svetkovina Presvetog Tijela i Krvi Kristove koja se u narodu obično naziva Tijelovo, a u hrvatskoj tradiciji Brašančevo - po brašnu što se koristi za hostiju, svečano je proslavljena u četvrtak 4. lipnja 2026. godine po lijepom i sunčanom vremenu u Slavonskom Brodu. Tradicionalno, sudjelovali su i slavonskobrodski Ukrajinci, grkokatolici, predvođeni župnikom o. Aleksandrom Hmiljem i đakonom Robertom Čabrajom.

Nakon svete mise uslijedila je Tijelovska procesija ulicama grada, s Presvetim Oltarskim Sakramentom. Procesija se zaustavljala radi molitve i blagoslova s Presvetim. Ove godine procesija se kretala ulicama I. Gundulića, S. Horvata, Đ. Basa-

ričeka i P. Krešimira IV do Katehetskog centra u župi Gospe Brze Pomoći poznate u Slavonskom Brodu kao Mala crkva.

Ovaj blagdan smatra se jednim od “najkatoličijih” blagdana u crkvenoj godini, a u Hrvatskoj je povezan s mnogim regionalnim vjerskim običajima. Slavlje, koje se uvijek slavi drugog četvrtka nakon Duhova, državni je praznik u Hrvatskoj kao i u više od desetak drugih zemalja Europe.

Tijelovo se smatra “najjavnijim” crkvenim blagdanom. Presveti Sakrament koji nosi svećenik ili đakon u monstranci, koji je zaštićen baldahinom („nebon“) prate vjernici svojim molitvama i pjesmama. U mnogim slučajevima, duž puta procesije prozori su ukrašeni cvijećem, vezanim slavonskim

ručnicima, svijećama i pobožnim slikama. Tijelovska procesija vezana je za stare katoličke narodne običaje. Tijekom procesije često se mogu vidjeti djeca kako posipaju latice cvijeća duž puta procesije. Čast Presvetome odaje se i kroz zastave, plamence i narodnu nošnju te tradicionalne glazbene sastave. Tom se prilikom često oblače i ponovno pokazuju prvopričesničke haljine.

Prvi spomeni procesija su u Kölnu 1274. godine, a nedugo nakon toga i u Zagrebu 1279. godine. U Rimu se procesija uvodi tek oko 1350. godine, i u njoj redovito sudjeluje papa. Zanimljiv je podatak iz 1320. godine gdje Sabor u Sensu govori da je ta procesija „u ove dane uvedena nekako božanskim nadahnućem“. U Tijelovsku procesiju se uvode elementi procesija s četiri postaje, na četiri strane svijeta te čitanjem Evanđelja, molitava i blagoslovom. Na ovaj način procesije uključuju molitve zaziva za opći napredak, protiv raznih zala, nepogoda i pogibelji, te nakane cijele župne, ali i šire društvene zajednice.

Jednu od postaja (molitvenu stanicu) uredili su u istočnom stilu i okitili narodnim rukotvorinama, ikonama i cvijećem vjernici i časna sestra grkokatoličke župe Uzvišenja Svetog Križa u Slavonskom Brodu. Kada je procesija, u kojoj je bilo mnogo ljudi, mladeži i djece među kojima i djeca Ukrajinaca

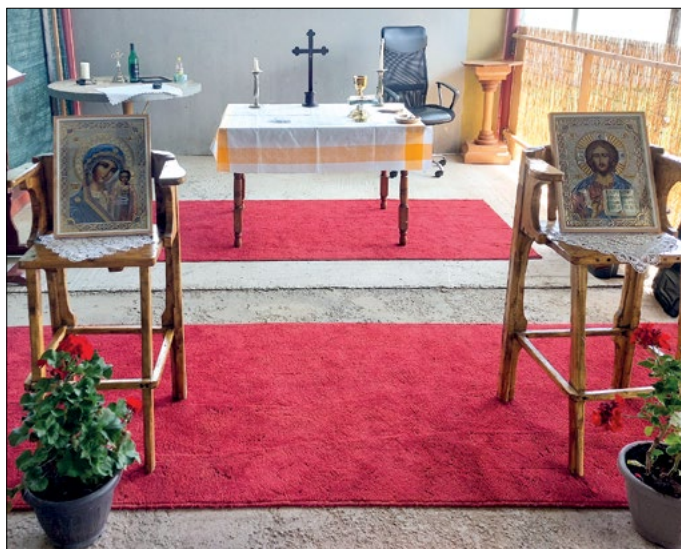
obučena u tradicionalne ukrajinske narodne nošnje stigla do postaje molitvu je održao o. Aleksandar Hmilj i preuzeo nošenje Pokaznice (Monstrance) natkrivene baldahinom.

Što je monstranca ili pokaznica? Monstranca – pokaznica je liturgijski predmet – svečano ukrašena i često umjetnički oblikovana posuda različitih oblika, često stilizirana zvjezdasto, od plemenite kovine i dragoga kamena, a služi za izlaganje posvećene hostije. Pri kraju srednjeg vijeka, najvjerojatnije u 14. stoljeću, pojavio se običaj u Rimokatoličkoj Crkvi da se posvećena hostija poslije mise izložila pobožnom puku na štovanje. Monstranca – posuda za izlaganje posvećene hostije nazvana je pokaznicom, na latinskom jeziku rabe se izrazi „ostensorium ili monstranca“. Danas je u katoličkom svijetu prevladao naziv monstranca, a u Hrvatskoj pokaznica.

Što je baldahin – nebo? Baldahin (tal. baldacchino), isprva je bio naziv za skupocjenu tkaninu (vjerojatno bagdadsku); poslije za zaštitni krov izrađen od tkanine, često bogato izvezen, koji se postavlja iznad vladarskoga prijestolja, iznad oltara, biskupskoga trona i sličnih časnih mjesta. Svetkovina Tijelova je nastala u 13. stoljeću potaknuta privatnim viđenjem francuske redovnice i mističarke sv. Marije Margarete Alacoque kako bi vjernici katolici još dublje i svečanije proslavljali otajstvo euharistijskog Isusa.

Nikola Zastrižni

SVETA LITURGIJA U DOMU OBITELJI BERKETA

Ovih je dana započelo renoviranje najstarije ukrajinske crkve u Republici Hrvatskoj – crkve Pokrova Presvete Bogorodice (1910.) u Bukovlju, u Brodsko-posavskoj županiji.

Održavanje svete liturgije privremeno je preseljeno u dom obitelji Berketa. U njihovu se dvorištu nalazi prekrasna sjenica koja je ovom prigodom uređena za održavanje liturgija do završetka unutarnje obnove crkve.

U veoma lijepom i idiličnom ambijentu liturgiju je predvodio otac Robert Čabreja, koji je, nadahnut posebnim ugođajem, s vjernicima podijelio radost služenja u takvom prostoru.

Njegove riječi bile su snažna poruka zajedništva: „Gdje su se okupili ljudi da štiju Gospodina, tu je i Crkva. Vjernici – to ste vi, ribari koji su došli slaviti Gospodina.“

Na samom početku svete liturgije radost je bila još veća jer je stigla vijest da su gospođa Ruža i gospodin Slavko Berketa po treći put postali baka i djed. Naime, rodio se mali Borna. Nitko od vjernika nije se udaljio – uslijedile su čestitke na novoj prinovi, uz pjesmu i želje da novopridošli Borna dugo i sretno poživi.

Ivica Kševi

PROSLAVA CRKVENOG GODA ŽUPE SVETOGA ANTUNA PADOVANSKOG U PODVINJU

Jedna od najvećih i najposjećenijih župnih svetkovina na području Slavonskog Broda održana je u subotu, 13. lipnja 2026. godine u Podvinju, gdje su vjernici proslavili blagdan Svetog Antuna Padovanskog, omiljenog sveca kojemu se tijekom godine utječu brojni vjernici iz cijele Slavonije, ali i susjedne Bosne i Hercegovine.

Od ranih jutarnjih sati župno je dvorište bilo ispunjeno hodočasnicima koji su dolazili pješice, u zavjetu i molitvi, želeći svoj blagdan započeti pred Gospodinom po zagovoru svetoga Antuna.

Prvo euharistijsko slavlje započelo je već u 5 sati, nastavljeno poslijepodnevnom programom i svetom misom u 17 sati, a večernje euharistijsko slavlje započelo je u 19:00 sati.

Tisuće hodočasnika molilo je svecu svega svijeta na osam svetih misa tijekom dana na svetišnome prostoru pokraj podvinjske župne crkve Sv. Antuna, već od praskozorja.

Tradicionalno, grkokatolička liturgija sv. Ivana Zlatoustog služena je je u 8 sati a predvodio ju je župnik slavonskobrodске grkokatoličke župe Uzvišenja Svetog Križa o. Aleksandar Hmilj a suslužili su o. Robert Čabraja, đakon u župi Uzvišenja Svetog Križa, Slavonski Brod, o. Andrej Luchyn, župnik Župe Rođenja Presvete Bogorodice, Kaniža i vlč. Robert Farkaš župnik Župe sv. Leopolda Mandića u Slavonskom Brodu i umirovljeni svećenik, vlč. Josip Matanović, dva rimokatolička svećenika biritualca a biritualcima nazivamo svećenike koji imaju ovlast misu-liturgiju slaviti po dva obreda – rimokatoličkom (latinskom) i grkokatoličkom (bizantskom) obredu. Tu ovlast svećenicima daje biskup – ordinarij.

Propovijedao je o. Andrej Luchyn koji je u veoma nadahnutoj homiliji govorio o vrlinama koje ima svaki čovjek pa tako i vjernik i da svoju vrlinu može prikazati Bogu i time dobiti milost.

Božansku liturgiju svetog Ivana Zlatoustoga svojim pjevanjem je predvodio Karlo Peh iz Sibinja uz crkveni zbor župe Uzvišenja svetog Križa, Slavonski Brod na zadovoljstvo svih nazočnih na ovoj tradicionalnoj liturgiji čime je pokazana raznolikost a istovremeno i bogatstvo svete Crkve Katoličke.

Sveti Antun Padovanski jedan je od najštovanijih svetaca Katoličke Crkve, poznat kao zaštitnik siromašnih, izgubljenih

stvari, obitelji i djece. Upravo zbog toga njegov blagdan svake godine u Podvinje privlači veliki broj vjernika koji dolaze tražiti zagovor omiljenog sveca, zahvaliti za uslišane molitve ili jednostavno pronaći trenutak mira i duhovne snage.

Ove godine, Podvinje, tijekom blagdanskih dana postalo je jedno od najvećih hodočasničkih i molitvenih središta ovoga dijela Slavonije, potvrđujući dugogodišnju tradiciju i snažnu povezanost vjernika sa svetim Antunom Padovanskim.

Nikola Zastrižni

170-РІЧЧЯ ВІД НАРОДЖЕННЯ ІВАНА ЯКОВИЧА ФРАНКА

Іван Якович Франко (1856 - 1916)

27 серпня 2026 року виповнюється 170 років від дня народження Івана Яковича Франка – видатного українського письменника, поета, публіциста, перекладача, літературного критика, науковця та громадсько-політичного діяча, одного з найвизначніших творців української національної культури. Іван Франко став символом знань, свободи, національної гідності та духовної величчч українського народу. Упродовж усього життя він поєднував літературну, наукову й громадську діяльність, відстоюючи права українців, їхню національну ідентичність та соціальну справедливість.

Народився Іван Франко 27 серпня 1856 року в селі Нагуєвичі Дрогобицького повіту в родині коваля Якова Франка та Марії Кульчинської. Початкову освіту здобув у сільській школі, продовжив навчання у Дрогобичі, а в 1875 році закінчив Дрогобицьку гімназію з похвальним свідоцтвом. Уже в юнацькі роки проявив виняткові здібності до навчання, літературної творчості та наукових досліджень: захоплювався історією, фольклором, природничими науками, писав вірші, прозу й драматичні твори. Того ж року вступив на філософський факультет Львівського університету, де вивчав класичну філологію, українську мову та літературу. Активна громадянська позиція і політична діяльність неодноразово ставали причиною переслідувань з боку австрійської влади. Загалом Іван Франко був чотири рази ув'язнений – у 1877, 1880, 1889 і 1892 роках.

Вищу освіту завершив у Чернівецькому та Віденському університетах, де захистив докторську дисертацію і здобув ступінь доктора філософії. У 1895 році його було обрано на кафедру української та староруської літератури Львівського університету, однак через політичні мотиви призначення так і не відбулося.

Літературна спадщина Івана Франка є однією з найбагатших в українській культурі. Він є автором понад 6

тисяч творів різних жанрів, опублікованих у більш ніж 220 виданнях за життя. Франко також переклав українською мовою твори світової класики з чотирнадцяти мов, зробивши вагомий внесок у розвиток українського перекладознавства.

Попри тяжкі хвороби останніх років життя, він не припиняв творчої та наукової діяльності, багато подорожував Галичиною й Буковиною, зустрічався з громадськістю, записував народні пісні та читав лекції. У 1913 році вся Україна урочисто відзначила 40-річчя його літературної діяльності, а святкування відбулися також у громадах української діаспори.

Особливе місце в біографії Франка займають його зв'язки з Хорватією. На початку ХХ століття він перебував на лікуванні в Ліпіку (1908) та Ловрані (1909), де поглибив свій інтерес до хорватської історії, мови, літератури, фольклору та славістики. Ці контакти сприяли розвитку українсько-хорватських культурних взаємин.

28 травня 1916 року Іван Франко відійшов у вічність. Його смерть стала великою втратою не лише для України, а й для європейської культурної спільноти. Газети багатьох країн опублікували некрологи, а тисячі людей провели письменника в останню путь на Личаківському цвинтарі у Львові. У 1933 році на його могилі було встановлено пам'ятник із образом Франка-Каменяра, який став одним із символів незламності українського духу.

Минуло 170 років від дня народження Івана Франка, але його творчість, наукова спадщина та громадянський приклад і сьогодні залишаються джерелом натхнення для українського суспільства. Його слова, ідеї та прагнення до свободи, справедливості й національної єдності не втратили своєї актуальності та продовжують формувати духовний простір сучасної України.

Пам'ятник Івану Франку у Ліпіку, Хорватія

КАЗКОВИЙ СВІТ «ПЕТРИКІВКИ» НА УРОКАХ РІДНОЇ МОВИ

Учні, які вивчають українську мову та культуру в Основній школі «Антун Матія Релькович» Бебріна, удосконалили свої знання й навички та детально ознайомилися з одним із найвідоміших видів українського декоративно-ужиткового мистецтва — петриківським розписом.

Далеко за межами України діти українського походження знають, шанують і люблять чарівне мистецтво народних майстрів, що зародилося в українському селі Петриківка на Дніпропетровщині. Тема петриківського розпису не залишає їх байдужими. Щовесни, наприкінці навчального року, діти з великим зацікавленням слухають розповідь про історію цього унікального виду декоративного мистецтва.

На папері, паперових тарілках і палітрах оживають яскраві візерунки, квіти, птахи та грона калини. У тиші класу народжується неповторна краса. Під час творчої роботи діти не лише опановують техніку петриківського розпису, а й навчаються мислити, мріяти, фантазувати, відпочивати душею, усвідомлювати цінність людської праці та знайомитися з творчістю українських митців.

Своїми талановитими дитячими руками вони створюють красу, вкладаючи в кожную роботу любов і щирість. А згодом із радістю дарують власноруч створені витвори найдорожчим людям — своїм рідним.

Оксана Мартинюк

Međunarodna manifestacija "Susreti zborova" u Slavonskom Brodu